

T.C.
DENİZLİ
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/256
KARAR NO : 2024/2122

DAVACI :
VEKİLLERİ :

DAVALI : DENİZLİ VALİLİĞİ (E-Tebligat)
VEKİLİ :

DAVANIN ÖZETİ : İran uyruklu davacının uluslararası koruma başvurusunun hızlandırılmış değerlendirme kapsamında incelenerek reddine dair Denizli Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğü'nün 12/02/2024 tarih ve sayılı işleminin; davacının Bahailik dinine mensup olması ve LGBTİ+ kapsamında biseksüel bir birey olması nedeniyle 2017 yılında yaptığı uluslararası koruma başvurusunun reddine dair Denizli Valiliğinin 27.08.2021 tarih ve sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davada somut bilgi-belge sunulmadığı gerekçesiyle Denizli İdare Mahkemesinin 2021/1638 E. 2022/744 K. 28.04.2022 T. kararı ile davanın reddine karar verildiği, kararın istinaf aşamasından geçerek kesinleştiği, 2017 tarihli başvurusunda cinsel yönelimini açıklamak konusunda çekince duyması ve kendisini ifade edememesi, bazı destekleyici belgelere sonradan erişebilmesi nedenleriyle 06.11.2023 tarihinde yeniden uluslararası koruma başvurusunda bulunduğu, davacı başvurusu hızlandırılmış değerlendirme kapsamında incelenerek reddedilmişse de Yasa'da hızlandırılmış değerlendirme usulü için öngörülen sürede mülakat yapılmadığı, kararda maddi gerekçeye yer verilmediği, davacının savunma hakkının kısıtlandığı, davacının ve refakatindeki kardeşinin Bahailik inancına mensup olmaları ve biseksüel bireyler olmaları nedeniyle İran'da zulüm tehdidi altında oldukları, davacının ve kardeşinin annelerinin Bahai olmasına karşın babalarının Şii/Müslüman olması nedeniyle mürted sayıldıkları, davacı ile birlikte Telegram gruplarında Bahailerin maruz kaldığı zulme dikkat çekmek için paylaşımlarda bulunan 'nin bu sebeple tutuklanıp 16 yıl hapis cezasına çarptırıldığı, paylaşımları nedeniyle davacının tehditlere maruz kaldığı, davacının 18 yaşına gelince bu paylaşımları nedeniyle tutuklanabileceğini düşünen babasının davacıyı Türkiye'ye gönderdiği, Bahai olmalarının ortaya çıkması nedeniyle davacının ve akrabalarının evlerine saldırılar düzenlendiği, davacının anlatımlarının menşe ülke raporları ile uyumlu olduğu, davacının cinsel yönelimi nedeniyle psikolojik destek aldığı, cinsel yöneliminin kamu makamları da dahil olmak üzere tüm çevresinin dikkatine gelmiş olması nedeniyle İran'da zulme uğrayacağı, kişinin biseksüel olduğunun devlet makamlarının dikkatine gelmediği ihtimalinde de kişi zulme uğramamak için kimliğinin ayrılmaz bir parçası olan cinsel yönelimini gizlemek zorunda bırakılamayacağı, işlemin haksız ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Süresinde sunulmayan savunma dilekçesinde; davacının yasal yollarla 15/08/2017 tarihinde ülkemize giriş yaparak 18/09/2017 tarihinde yaptığı uluslararası koruma başvurusuna ilişkin olarak 25/08/2021 tarihinde gerçekleştirilen mülakatta Bahai olduğu ve bu sebeple İran makamları tarafından sorun yaşayacağı yönünde beyanlarda bulunan davacının başvurusunun Denizli İl Göç İdaresi Müdürlüğü'nün 27/08/2021 tarihli işlemi ile reddedildiği, işleme karşı hukuki yolların tüketilmesi sonrasında davacının 07/02/2024 tarihinde de LGBT birey olduğuna yönelik ek gerekçe ile tekrar uluslararası koruma başvuru talebinde bulunduğu, davacının tüm yasal haklarının tükenmesinden ve hakkında O-177 tahdit kodu girilmesinden sonra ülkesine dönmek için yaptığı başvurunun Yasanın ve 2022-1 sayılı

T.C.
DENİZLİ
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/256
KARAR NO : 2024/2122

Uluslararası Koruma Genelgesinin ilgili hükümleri uyarınca hızlandırılmış değerlendirme kapsamında incelendiği, davacı ile 08/02/2024 tarihinde usulüne uygun olarak yapılan mülakatta davacının özetle; Fars asıllı, Bahai inancına mensup olduğunu, Bahailikle alakalı dini faaliyetlerde yaptığını, aynı zamanda LGBT bir birey olduğunu, birlikte dini faaliyetler yaptığı kişinin uyarısı ve babasının yönlendirmesiyle ülkesinden ayrılmaya karar verdiğini, yasal yollarla Türkiye'ye geldiğini, ülkesine dönmek istemediğini beyan ettiği, davacının sorunlarına ilişkin iddialarını önceki mülakatında yer vermemesinin tutarlı olmadığı, LGBT birey olmasına ilişkin olarak davacıya yöneltilen ayrıntılı soruları davacının tutarlı ve detaylı cevaplar vermediği, mülakattaki beyanlarından Türkiye'ye gelinceye kadar LGBT birey olduğunu anlamadığı anlaşılan davacının Türkiye'ye geldikten sonra kendisini LGBT birey olarak tanımlamasının tutarlı bulunmadığı, davacı LGBT birey olduğunu iddia etmesine karşın davacının herhangi bir cinsle duygusal yakınlaşması yahut ilişkisinin olmadığı, LGBT bir birey olarak İran makamları ile herhangi bir sorun yaşamadığı, hiç partnerinin olmadığı, davacının iddialarının tutarlı ve inanılır bulunmadığı, davacının geri gönderme yasağı kapsamındaki kişilerden olduğu ileri sürülmüşse de, iddialarını ispatlayamayan davacının ülkesine dönmesi halinde zarara ve zulme maruz kalmayacağı kanaatine ulaşıldığı, uluslararası koruma kriterlerini karşılamayan davacı hakkında tesis edilen işlemde usul ve yasaya aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Denizli 1. İdare Mahkemesince, önceden belirlenerek taraflara bildirilen 08/11/2024 tarihli duruşmaya davacı ve davacı vekili ile davalı vekili 'ın katıldıkları görülmekle yapılan açık duruşmada, taraflara usulüne uygun olarak söz verilip açıklamaları dinlenildikten sonra duruşmaya son verildi, dosya incelendi, işin gereği görüldü:

Dava; İran uyruklu davacının uluslararası koruma başvurusunun hızlandırılmış değerlendirme kapsamında incelenerek reddine dair Denizli Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğü'nün 12/02/2024 tarih ve sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasamızın "Devletin temel amaç ve görevleri" kenar başlıklı **5'nci maddesinde**; "Devletin temel amaç ve görevleri, (...) Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır." kuralına, "Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı" kenar başlıklı **17'nci maddesinde**; "Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. (...) Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)" kuralına yer verilmiştir.

6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun "Hızlandırılmış değerlendirme" başlıklı **79'uncu maddesinde**; "(1) Başvuru sahibinin;

a) Başvuru sırasında gerekçelerini sunarken, uluslararası korumayı gerektirecek konulara hiç değinmemiş olması,

b) Sahte belge ya da yanıltıcı bilgi ve belge kullanarak veya kararı olumsuz etkileyebilecek bilgi ve belgeleri sunmayarak yetkilileri yanlış yönlendirmesi,

c) Kimliğinin ya da uyruğunun tespit edilmesini güçleştirmek amacıyla kimlik ya da seyahat belgelerini kötü niyetle imha etmesi veya elden çıkarması,

ç) Sınır dışı edilmek üzere idari gözetim altında olması,

T.C.
DENİZLİ
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/256
KARAR NO : 2024/2122

d) Sadece, Türkiye'den gönderilmesine yol açacak bir kararın uygulanmasını erteletmek ya da engellemek amacıyla başvuruda bulunması,

e) Kamu düzeni veya kamu güvenliği açısından tehlike oluşturması ya da bu nedenlerle Türkiye'den daha önce sınır dışı edilmiş olması,

f) Başvurusunun geri çekilmiş sayılmasından sonra yeniden başvuruda bulunması, hâllerinde, başvurusu hızlandırılmış olarak değerlendirilir.

(2) Başvurusu hızlandırılmış olarak değerlendirilen başvuru sahibiyle, başvuru tarihinden itibaren en geç üç gün içinde mülakat yapılır. Başvuru, mülakattan sonra en geç beş gün içinde sonuçlandırılır.

(3) Bu maddeye göre değerlendirilen başvurulardan, incelenmesinin uzun süreceği anlaşılanlar, hızlandırılmış değerlendirmeden çıkarılabilir.

(4) Refakatsiz çocukların başvuruları hızlandırılmış olarak değerlendirilemez." hükmüne, "İdari itiraz ve yargı yolu" başlıklı **80'inci maddesinde**; "(1) Bu Kısımda yazılı hükümler uyarınca alınan kararlara karşı idari itiraz ve yargı yoluna başvurulduğunda aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) İlgili kişi veya yasal temsilcisi ya da avukatı tarafından kararın tebliğinden itibaren on gün içinde Uluslararası Koruma Değerlendirme Komisyonuna itiraz edilebilir. Ancak 68 inci, 72 nci ve 79 uncu maddelere göre verilen kararlara karşı sadece yargı yoluna başvurulabilir.

b) İdari itiraz sonucu alınan karar, ilgiliye veya yasal temsilcisine ya da avukatına tebliğ edilir. Kararın olumsuz olması hâlinde, ilgili kişi bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında kendisi veya yasal temsilcisi bilgilendirilir.

c) Bakanlık, verilen kararlara karşı yapılan idari itiraz usullerini düzenleyebilir.

ç) 68 inci maddede düzenlenen yargı yolu hariç olmak üzere, 72 nci ve 79 uncu maddeler çerçevesinde alınan kararlara karşı, kararın tebliğinden itibaren on beş gün, alınan diğer idari karar ve işlemlere karşı kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde, ilgili kişi veya yasal temsilcisi ya da avukatı tarafından yetkili idare mahkemesine başvurulabilir.

d) 72 nci ve 79 uncu maddeler çerçevesinde mahkemeye yapılan başvurular on beş gün içinde sonuçlandırılır. Mahkemenin bu konuda vermiş olduğu karar kesindir.

e) İtiraz veya yargılama süreci sonuçlanıncaya kadar ilgili kişinin ülkede kalışına izin verilir." hükmüne yer verilmiştir.

07/03/2016 tarih ve 29656 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren **Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin** "Hızlandırılmış değerlendirme" başlıklı **80'inci maddesinde**; "(1) Kanunun 79 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen hallerde, uluslararası koruma başvuruları hızlandırılmış olarak değerlendirilir.

(2) Hızlandırılmış değerlendirme, başvurunun uluslararası koruma hükümleri kapsamında ayrıntılı şekilde incelenmesine engel oluşturmaz.

(3) Değerlendirmenin, Kanunun 79 uncu maddesinin ikinci fıkrasında belirlenen süreden uzun süreceği anlaşılanlar, hızlandırılmış değerlendirmeden çıkarılabilir.

(4) Uluslararası koruma başvurularının, başvuru yerine ve şekline bakılmaksızın hızlandırılmış değerlendirme çerçevesinde yürütülmesine il müdürlüğü tarafından karar verilir.

(5) Değerlendirmenin herhangi bir aşamasında, uluslararası koruma başvurusu Genel Müdürlük veya il müdürlüğü tarafından hızlandırılmış değerlendirme kapsamına alınabilir." düzenlemesine, "İdare mahkemesine başvuru" başlıklı **101'inci maddesinde**; "(1) Kabul edilemez başvuru ile hızlandırılmış değerlendirme kararlarına karşı, kararın tebliğinden itibaren on beş gün içinde başvuru sahibi veya avukatı ya da yasal temsilcisi yetkili idare mahkemesine başvurabilir. Mahkemeye yapılan başvurular on beş gün içinde sonuçlandırılır.

T.C.
DENİZLİ
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/256
KARAR NO : 2024/2122

Mahkemenin bu konuda vermiş olduğu karar kesindir.

(2) İdari gözetim, kabul edilemez başvuru ve hızlandırılmış değerlendirme kararları dışında alınan idari kararlara karşı kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde idare mahkemesine başvurulabilir.

(3) Uluslararası koruma değerlendirme komisyonuna itiraz edilmesi, ilgili kişinin yetkili idare mahkemesine başvurma hakkını engellemez ve dava açma süresini durdurmaz. Ancak Komisyona itiraz eden kişinin aynı zamanda yetkili idare mahkemesine de başvurduğu anlaşılırsa, komisyon yapılan başvuru hakkındaki incelemeyi durdurur." düzenlemesine yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; 15/08/2017 tarihinde yasal yollarla Türkiye'ye gelerek 18/09/2017 tarihinde yaptığı uluslararası koruma başvurusunun davalı idarenin 27/08/2021 tarih ve sayılı işlemi reddine karar verildiği, anılan işlemin iptali istemiyle açılan davada Mahkememizin 28/04/2022 tarihli, E:2021/1638, K:2022/744 sayılı kararı ile davanın reddine karar verildiği, karara karşı yapılan istinaf başvurusunun İzmir Bölge İdare Mahkemesi 6. İdari Dava Dairesinin 20/12/2022 tarihli, E:2022/2139, K:2022/2658 sayılı kesin kararı ile reddedildiği, 18/09/2017 tarihli başvurusuna ilişkin son karar oluşan davacının 07/02/2024 tarihinde yaptığı uluslararası koruma başvurusunun, Türkiye'den gönderilmesini engellemek amacıyla yaptığı değerlendirilerek, başvurusunun 6458 sayılı Yasa'nın 79'uncu maddesi uyarınca hızlandırılmış değerlendirme kapsamında incelenerek reddedilmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda alıntısı yapılan mevzuat hükümlerinin birlikte incelenmesinden; Yasa'nın 79'uncu maddesinde tahdidi olarak sayılan hallerde uluslararası koruma başvurusunun hızlandırılmış değerlendirme kapsamında inceleneyeceği, bu kapsamda yapılacak incelemenin de inceleme sonucunda verilecek kararlara karşı idari itiraz ve yargı yolunun da genel usulde yapılacak değerlendirme ve bu değerlendirme sonucunda verilecek kararlara karşı yapılacak idari itiraz ve yargı yolu yönünden farklılık arz ettiği görülmektedir.

Hızlandırılmış değerlendirme kapsamında verilen kararların iptali istemiyle açılan davalarda ilk derece mahkemesi kararlarının kesin olması nedeniyle Yasa'da tahdidi olarak sayılan haller dışında diğer düzenleyici işlemlere dayalı olarak yahut yorum yoluyla Yasa'da sayılan hallerin genişletilerek bu usulün uygulanmasının, hak arama hürriyetini ve hukuki güvenlik ilkesini zedeleyeceği açıktır.

Şu halde, öncelikle davacı başvurusunun hızlandırılmış değerlendirme kapsamında incelenip incelenemeyeceğinin irdelenmesi gerekmektedir.

Olayda; davacının daha önce yaptığı uluslararası koruma başvurusu hakkında son kararın oluşmasından sonra tekrar başvuruda bulunması nedeniyle Türkiye'den gönderilmesini engellemek amacıyla uluslararası koruma başvurusunda bulunduğu değerlendirilerek başvurusunun hızlandırılmış değerlendirme kapsamında incelendiği görülmekte ise de, Yasa'da "*Sadece, Türkiye'den gönderilmesine yol açacak bir kararın uygulanmasını erteletmek ya da engellemek amacıyla başvuruda bulunması*" halinde başvurusunun hızlandırılmış değerlendirme kapsamında inceleneyeceğinin düzenlendiği, anılan hükme dayalı olarak hızlandırılmış değerlendirme usulünün uygulanabilmesi için başvuru öncesinde idarece başvurusunun Türkiye'den gönderilmesi sonucunu doğuracak bir karar alınmış olmasının gerektiği, daha önce yaptığı başvuru hakkında verilen kararın yargı denetiminden geçerek kesinleşmiş olmasının "*Türkiye'den gönderilmesine yol açacak bir karar*" olarak nitelendirilmesinin mümkün olmadığı, aksi yorumun vize yahut vize muafiyet süresi dolanlar ya da ülkeye yasa dışı yollarla girenlerce yapılan tüm başvuruların hızlandırılmış değerlendirme kapsamında incelenmesi neticesini doğuracağı, bu durumun da Yasa hükmünün lafzı ve amacıyla bağdaşmadığı açıktır.

Mahkememizin 09/10/2024 tarihli ara kararına cevaben sunulan bilgi ve belgelerden,

T.C.
DENİZLİ
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/256
KARAR NO : 2024/2122

davacı hakkında Türkiye'den gönderilmesine yol açacak bir karar alınmadığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, hakkında Türkiye'den gönderilmesine yol açacak bir karar bulunmayan davacının uluslararası koruma başvurusunun hızlandırılmış değerlendirme kapsamında incelenmesine ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Öte yandan, işbu kararın davacının uluslararası koruma başvurusunun kabulü sonucunu doğurmayacağı, idarece genel usulde yapılacak bir değerlendirme sonrasında yeniden işlem tesis edilmesi gerektiği de tabiidir.

Açıklanan nedenlerle;

1-Dava konusu işlemin **iptaline**,

2-Aşağıda dökümü yapılan 988,00 TL yargılama gideri ile karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca duruşmalı işler için belirlenen 36.000,00 TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,

3-Artan posta avansının re'sen davacıya iadesine,

4-Kararın taraflara tebliğine,

5-6458 sayılı Yasanın 80/1-d maddesi uyarınca **kanun yolu kapalı ve kesin olmak üzere**, 08/11/2024 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
191923

Üye
195020

Üye
182217

YARGILAMA GİDERLERİ		:
Başvurma Harcı	:	427,60 TL
Karar Harcı	:	427,60 TL
Vekalet Harcı	:	60,80 TL
Dosya Ücreti	:	12,00 TL
Posta Gideri	:	60,00 TL
TOPLAM	:	988,00 TL